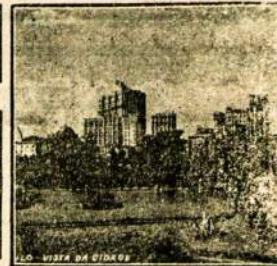

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoje Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoje metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsieniu: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ti METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Spalio - Otubro mėn. 19 d.

NR. 42 (354)

Vienybės reikalu.

Obalsis — „Vienybėje — Galybė“, šiuo metu nuolat kartojamas spaudoje, organizacijų susirinkimuose, posėdžiuose ir kitur. Atrodo, kad jau kiekvienas iš mūsų supranta šio obalsio negindimą tiesą.

„Tautos Vienybė“, „kolonijos vienybė“, „išievių vienybė“ — itai šūktai, kurie mums nuolat kalbami į galvą. Tai be galo gražūs, kilnūs ir naudingi šūktai.

Tačiau pažūrėję į kasdieninį mūsų gyvenimą, aiškiau tariant, į mūsų tautos gyvenimą vis dar pastebime, kad aiškios vienybės nėra nei mūsų tautoje nei mūsų kolonijoje.

Visi suprantame vienybės reikšmę. Visi vienodai pripažįstame, kad tik „vienybėje — galybė“, bet kaip nevienodai tos vienybės siekiame. Nekalbėsimė čia apie mūsų tautos vienybę. Tai labai plati tema. Pasitenkimsim tik žvilgtelėti į mūsų kolonijos gyvenimą. Kad mūsų kolonijoje nėra vienybės, kad dėl vienybės stokos mes daug ko nustojuome, kad mes vienybės obalsius gerai suprantame, bet dažnai tai vienybę sąmoningai ar nesąmoningai kenkiame, yra neigiamas faktas. Taip pat faktas, kad tarpusavio vienybės bei solidarumo stoka yra didžiausias kaltininkas visų mūsų nnpasisekimų kultūriškai bei ekonomiškai gyvenime.

Mes tą kuriąją tiesą visi žinome, bet kažkodėl akiai, užsispyrę dažnai ardomė tą vienybę. Čia neimsime pavyzdžių tu žmonių, kurie apie kolonijos vienybę nenori nieko girdėti, kurie kiekvieną kolonijos darbą, gyvenimą mintį, žodį — kiekvieną dalyką bauriausiu, nešvariausiu būdu puola.

Vienybės stoką mes konstatuojame ir tu žmonių bei organizacijų tarpe, kurie dirba kolonijos kultūrinę bei visuomeninę darbą. Vienybės ir gražaus gyvenimo stoka mes matome net organizacijos narių tarpe.

Kodėl taip yra? Pradžiai labai daug. Stambesnioji iš jų bene bus ta, kad daugelis iš mūsų ne visai vykusiai suprantame vienybės sąvokę. Antra priežastis tai ta, kad siekdami kolonijos vienybės mes ne tu priemonių jūmės, kurių ištikrųjų reiktų. Trečia — tai mes labai mažai parodomė nuolaidumo vien kitiems. Dažnai mes būna me dideliais užsispyrėliai, neperkalbama, kai reikia kur nors nusileisti kitam.

Siekiant vienybės būtina reikina nuolaidumo kitiems. Aktas užsispyrimas yra vienas didžiausių mūsų kolonijos vienybės ardytojų. Nuolaidumo reikia linga paskirų, organizuotų ar neorganizuočių asmenų tarpe, lygiai taip pat

organizacijų tarpusavio santykiuose.

Kolonijos vienybė bus tik tada pasiekta, kai mes išmoksimė vien kitiems gerbti, kai parodysim daugiau lietuviškos širdies kitiems, kai būsimė nuolaidūs ir sukalbami ten, kur eina kalba apie mūsų tautos, kolonijos ar mūsų pačių, kaip lietuvių gerovę. Čia nenoromis ateina į galvą posakis, kad „Norint suteikti laimės kitiems, reikia išsivadėti savęs. Kol cukrus matyti arbata nesaldū.“

Vienybės labai taip pat reikia išsivadėti savęs, atseit, savo asmeniškų ambicijų, savo asmeniškų reikalų. Mūsų kolonijos vienybės reikalauja daugiau pasiaukojimo, pagarbos, nuolaidumo bei nuosirdumo kitiems.

R. Kymantas.

BAISI TRAUKINIO KATASTROFA.

Spalio 16 dienos vakare, ant geležinkelio linijos Central do Brasil įvyko baisi katastrofa, per kurią užnausta 12 žmonių ir labai daug sunkiau bei lengviau sužeistų. Trys iš sužeistųjų jau mirė.

Katastrofa įvyko Francisco Xavier stotyje. Greitasis traukinys, ėjęs iš Novo Iguassu visu smarkumu užvažiuavo ant kito greitojo traukinio, stovėjusio Francisco Xavier stotyje. Katastrofos vietoje buvo baisesis vaizdas. Keli žmonai visiškai sudaužyti, kiti gerokai aplamdyti.

Į nelaimės vietą buvo išaukta greitoji pagalba iš Rio de Janeiro ir kitur. Šis baisesis įvykis labai sujaudino Rio de Janeiro visuomenę. Pirmojo ekspreso mašinistas suimtas.

Kaip skrido Feliksas Vaitkus.

Vėlesne telegrama Reuteris paneša, kad Vaitkus ketino nusileisti tik kuro pasiimti. Tačiau dėl didelio skaičiaus galvijų aplinkiniuose laukuose jis buvo priverstas nusileisti labai lėtai. 30 pėdų nuo žemės lėktuvas staiga krito. Atsimušus į žemę, sudužo dešinysis sparnas, susilenkė propeleris ir buvo nuplėsta važiuoklė. Lėktuvo durys sukliuvo ir lakūnas buvo priverstas išsikirsti kelią kirvuku.

Kalbėdamas su Reuterio atstovu, Vaitkus pareiškė, kad skrido 10.000 — 13.000 pėdų aukštumoje. Kada jisai buvo Atlanto vėduryje sparnai apledijo ir karburatorius užšalo. Jis karburatorius įkaitino, nutirdė ledą ir nusileido žemiau. Viso skridimo metu jis nepamatė nei vieno laivo nei vandens. Mašina puikiai veikė. Lakūnas puikiai grūdėjo atrių laisvosios valstybės radiofoną veikiant visu keliu nuo Nova Scotia. 22. IX rytą jis jau skrido per Galway įlanką, bet jam nepavyko rasti jokio aerodromo toje apylinkėje. Vienintelis aerodromas, kuris buvo pažymėtas jo žemėlapyje, buvo arti Dublino. Tada jis ėmė ieškoti tinkamos nusileisti vietos ir po kokių 20 minučių nutarė nusileisti Ballinrobeje.

Kitam pasikalbėjime su Reuterio atstovu, kuri tuteikė gulėdamas dar lovoje, Vaitkus pareiškė, kad visų pirma, jis nori pasakyti Lietuvos Aero Klubui, kaip jis gailis, kad skridimas baigėsi nesivyliu. „Aš būčiau lengvai laimėjęs ilgos distancijos rekordą, jei būčiau turėjęs benzino. Kada nusileidau, iš 700 galonų benzino, su kuriais išskridau, turėjau apie 170 galonų. Aš sudeginau daugiau benzino, kaip buvau numatęs. del svorio, kurį vežiau, ir blogų atmosferinių sąlygų“. Vaitkus dar pridūrė, kad vargais negalais būtų prisimušęs prie Lietuvos su tuo kiekiu benzino, kurį jis turėjo kada nusileido.

Geriausios medžiagos kostiumas
„a p'na dągu“

MEDŽIAGA IR PASIUVIMAS
VISKAS, VISKAS

UŽ **138\$**

AO GARCIA

O imperador da moda
Rua Direita, 15.

Prisiartinęs prie Airijos pakrantės, lakūnas gavo nepalankių pranešimų apie orą. Buvo rūkas. Lakūnas matė daug puikių laukų nusileisti, bet visur buvo pilna galvijų ir avių. Galų gale jis pamatė lauką, kur galvijai buvo vienam šone, ir jis nutarė ten nusileisti. Nusileidus dešinysis sparnas atsimušė į žemę, lėktuvas apsisuko ir davęs į užpakalį, nuplėšė važiuoklę. Sparnas sudužo ir propeleris iš vienos pusės susilenkė. Vaitkui iš lėktuvo padėjo išlįsti vienas ūkininkas, kuris parsiveidė jį į savo namus ir pavalėno pusryčiais. Vienas iš pirmųjų Vaitkaus žygių išlįs lėktuvas buvo padalinį didelę dėžę šokolado tarp vaikų, kurie buvo susirinkę. Jis skrido akiai 18 valandų. Buvo nepaprastai šalta net kabinoje. Jis du kartus turėjo nusileisti iki 5.000 pėdų ir nutirdyti ledą.

Kalbėdamas apie orą, Vaitkus pareiškė, kad atmosferinės sąlygos buvo neįmoniškos. Apleidus Newfoundlando Banks, pradėjo lyti. Boveik visu keliu buvo rūkas. Vaitkus tik vieną kartą pamatė žvaigždę. Jis visą laiką turėjo pasikliauti savo instrumentais. Jis dažnai galėjo patikrinti, ar gerai skrenda, puikiais pranešimais apie oro sąlygas. Pirmą gramafono plokštelę, kurią jis išgirdo transliuojant iš Athlonės, buvo „Medinių kareivių paradas“. Vėliau radio stotis transliavo orkestrinę muziką.

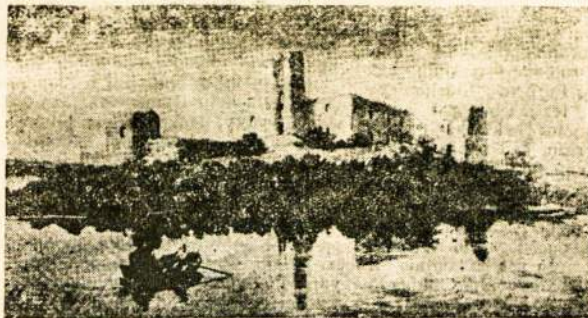
Vaitkus su savim vežėsi sudedamą guminę valtį ir „bėdos“ vakartį (provėzija). Skridamas jis gerė kavą ir užkandžiavo. Viso skridimo metu jis skrido vidutiniškai imant, 165—170 ang. mylių per valandą. Lėktuvas vieną laiką puikiai veikė ir lakūnas net vieno karto neustojė pasitūkėjimo juo.

KLAIPĖDOS SEIMELIO RINKIMU REZULTATAI

Telegra iš Kauno praneša, kad jau oficialiai paskelbti Klaipėdos krašto Seimelio rinkimų rezultatai, kuriais einant, iš 24 išrinktųjų atstovų lietuvių sparnas gavo 5.

Klaipėdos seimelis susirinks šio mėnesio 28 d.

„LIETUVIS“
— GYVENIMO VEIDRODIS.

Trakų piliis.

LIETUVOJE

Lietuvos oro traukinys lanko Pabaltijį.

Rugėjo 14 d. iš Kauno į Rygą išskrido lietuvių įdomus «oro traukinys»... Ties Talinu sklandytuvams atsišalaidavo nuo lėktuvo, padarė ore mirties kilpą ir dar keletą įmantrių figūrų ir gražiai nusileido.

Rugėjo 16 d. lietuvių drąšūs lakūnai išskrido toliau, į sunkiausią savo kelionės dalį, per jūrą į Suomijos sostinę Helsinkį.

Aštri kova prieš rinkimus Klaipėdoj.

Rugėjo 29 d. įvyko Klaipėdos krašto seimelio rinkimai. Visos visuomenės grupės uoliai ruošėsi rinkimams. Labai smarkia agitacija varė vokiečių rinkimus.

Vokietininkai susijongė į vieną sąrašą, kuriame dalyvavo ir stambūs dvarininkai, žinomi Lietuvos ūmežikai ir komunistai... Visuom. Sąjunga savo atsišaukimo rašo:

«Užteks svetimų ponų viešpatavimo! Klaipėdos kraštas priklauso lietuviams! Lietuviai ir turi šį kraštą tvarkyti! Vokietiai didžiosioms valstybėms buvo įteikę pareiškimą, būk Lietuva varžanti vokiečių teises seimelio rinkimuose...»

Bulbės Italams bus perkamos spalį mėn. pradžioje.

Į Italiją ruošiamos parduoti bulbės viso 60.000 centnerių, iš ūkininkų bus perkamos spalį mėn. pradžioje. Bulbės bus kraunamos į laivą Klaipėdoje, todėl ūkininkai jas turės krauti į vagonus maždaug vieną dieną.

Kada atpigs cukrus.

Dabar užsienio cukrus 1 kg. atvežtas iš užsienio į Klaipėdą kainuoja 14–15 ct., bet sudėjus muitus, akcizus ir cukraus fabrikui kainas tvarkant, vartotojai už cukrus 1 kg. ruoka 1 lt

25 ct. Pernai cukraus fabrikas turėjo apie 2 ml. lt. pelno. Šiomet pelnas būsiąs nemažesnis, bet cukraus atpigimo nenumatoma, nes akc. b-vė «Lietuvos Cukrus» iš gauto pelno pastatė antrą cukraus fabriką Paventy.

Kai bus pastatytas antrasis cukraus fabrikas, kuris pagamins cukraus tiek, kiek jo Lietuvai užtenka, iš užsienio visai nebeįveš cukraus.

Pirmas radio fabrikas.

Kaune pradėjo veikti pirmas Lietuvoje radio fabrikas «Karadi» (Kauno radio įmonė). Ateinančią savaitę jis žada išleisti pirmus savo radio imtuvus. Daugiausia numatoma pagaminti baterijinių imtuvų, pritaiktųjų kaimui, kurių kaina būsiąti prieinama ūkininkams.

Jau rūpinasi žąsų išvežimu.

Artėjant žąsų eksporto sezonui, Lietuvos atitinkamos įstaigos baigia jam prisirengti. Su keliomis valstybėmis sudaryti kompensaciniai (maimų) sutarimai, pasirūpinta ir kitokiomis priemonėmis.

Sulimtas Lapėnas.

Šiaulių apygardos teismo tardytojo M. Krygerio įsakymu sulimtas buv. «Maisto» direktorius Jonas Lapėnas ir besąlyginiai uždarytas Kauno kalėjime. Kokį nusikaltimą padarė Lapėnas tuo tarpu sunku tiksliai pasakyti.

Sulimtas Lapėnas.

Šiaulių apygardos teismo tardytojo M. Krygerio įsakymu sulimtas buv. «Maisto» direktorius Jonas Lapėnas ir besąlyginiai uždarytas Kauno kalėjime. Kokį nusikaltimą padarė Lapėnas tuo tarpu sunku tiksliai pasakyti.

esą taikyti tokias griežtas priemones nė są pagrindo, nes J. Lapėnas nemėgė pasislėpti — tai viena, o antra — pavojaus išvykti nusikaltimo pėdsakoms nėra, nes visą medžiaga yra «Tauragės Maiste». Todėl prašo pakeisti kardomąją priemonę ir išleisti J. Lapėną laisvėn. G. Tauragės «Maistas» ypatin gomis sąlygomis buvo atidavęs mėsos pardavimo koncesiją Jono Lapėno broliui Petručiui, kuris taip pat yra tardomas.

Provincijos darbininkams Kaune dirbti neuodua.

Prie keltuvo įrengimo į Linksmakalnį dirbo keletas darbininkų iš provincijos. Gener. D. K. Atstovybė kreipėsi į rangovą, reikalaujama, kad jis atleistų nuo darbo iš provincijos atvykusius darbininkus.

Pinigų dirbėjas nubautas 8 m. kalėti.

Kauniškis šaltkalvis Spudus savo dirbtuvėje buvo pradėjęs gaminti monetą ir jas leido į apyvartą. Už tai Kauno apygardos teismas jį nubaudė aštuoneriais metais sunkiųjų darbų kaalėjimo.

Nubausti mirti du plėšikai.

Buvo rašyta apie Žemaitijoje slautusią plėšikų gaują, kuriai vadovavo Povilas Juška ir Feliksas Kutniauskas. Gauja buvo gausi dalyviais ir įvykdė per 30 ginkluotų plėšimų ir vagysčių. Plėšdami terorizavo ramius žemaitijos gyventojus, žiauriai juos kankindami.

Šiomis dienomis karo lauko teismas gautos dalyvius teisė. Gaujos vadovas Povilas Juška, padariusį 26 nusikaltimų, ir Feliksas Kutniauskas — 21 nusikaltimų, nubaudė mirties bausme, o kitus dalyvius: Leoną Girėį iki gyvos galvos sunkiųjų darbų kalėjimu, Igną Šalį — 15 m., o kitus gautos dalyvius mažesnėmis sunkiųjų darbų kalėjimo bausmėmis.

Mirties bausmė Juškai ir Kutniauskui įvykdyta.

Ad. Raulinaitis.

Užsienio lietuviai ir Lietuvos aspiracijos.

Paskaita I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui.

(tęsa)

Tik susipratę su tautine savi garba tautoje gali kurtis ir prigyti tautinė kultūra, o tautiškai kultūringą tautą lydi ir savos pastovios tradicijos, tartum tautinė civilizacija arba nacionalizacija, kuri jau pati gyvena tautoje ir persidūda į tolimiausios jos diasporas, išlaikytas po visą pasaulį.

folkų; įgroti tai plokštelėse, kuo galėtų ir Lietuva ir užsienio lietuviai pasireikšti bei pasinaudoti. Lietuviška filma su lietuviškais papročiais, su kaimiečių ir inteligentų pažydingo lietuviško gyvenimo papročiais, užsienio lietuviams tikras prožektorius būtų.

Laimei esame lietuviškos krypties tapyboje, tik mokėkime ir pasirūpinkime ją vertinti ir populiarizuoti. Čia mes pralenkiame visą Pabaltijį ir net konkuruojame, tautiniu atžvilgiu, su Vakarų Europa. (Ciurlionis).

Mūsų teatras taip pat jau įgyvena «samanotos bakėžės» epochą, bet dar toli gražu, kad pakankamai turėtų meką sava, kultūringa, džiaugsminga parodyti pasauliui ir pasiflyti užsienio lietuviams. Apgailėtina, kad ta naujoji dramaturgija (nėbe išimčių) reikiąs daugiau per moderniško ištvirkimo pavyzdžius, negu per dabartinio ir būsimą lietuviško gyvenimo tokius pavyzdžius, kurie autoktų kūrybiškai, entuziastingai. Antraip, esą negyvenimiška... Ir čia reiktų turėti tinkamą aspiraciją.

Ne mažiau stroka moderniška lietuviškų dainų (ne dainučių), lietuviškų

melodijų. Pasigailėkime tu nuvalkiytą «samanotų bakėžių» (verstinių), «vargų vargelį», kurie tik istorijai nuvalzduoti tiktinka. Netikinkim pasaulio, o ypač užsienio lietuvių, kad Lietuva vis dar baudžiamą tebeina, o namų stogai samanomis želia. Net bažnytines lietuviškos melodijos giesmės, — kaip seniau ir vietomis net dabar lietuviška maldaknygė, — ypatingos vertės turėtų tautiškumui ugdyti. Antai, senelis, senelė, iš Lietuvos seniai išvykęs, apsiverkia A. Strazdelio «Palkim ant kelių» išgirdęs. Ir man pačiam, važinėjant po Vilniaus ir Seinų lenkų pavergtus lietuviškus kraštus, viename bažnytkaimyje išspaudė švaras lietuviškos melodijos giesmės, gražiai lietuviško choro giedama, trispalvėms bažnytinėms vėliavoms, juostoms apkabintoms, plevėsuojant. Daugiau mums poetų Strazdeliu, Baranauskų, Maironių ir kompozitorių Brazil lietuviškumui katalikų bažnyčioje ugdyti, daugiau ir sistemingo rūpestingumo tuot! Atplūs reikalas svajoti kam nors ir tautinę bažnyčią steigti.

Tautinei kultūrai kelti pirmiausia Lietuvoje, o vėliau ir užsienio kolonijose, turi būti sistemingai jungta į darbą visos tautinės kultūros įstaigos: teatrai ir operos, meno akademija ir konservatorija, universitetas, akademija ir institutai (kol nebus įsteigta speciali akademija arba institutas), paskirti arba draugijos istorikai ir archeologai, kalbininkai ir etnografai... Net radio neturėtų tik Pupų Dėde ir kaimo muzika tenkin

ti; laikas pratinti daugiau ir prie savos kultūringesnės muzikos bei dainų. Ačiū Dievui ir Lietuvos Vadovybei turime ir sistemizatorių — Kultūros Reikalų Departamentą.

Ne šioje trumpoje valandėlėje iškalbėti visas Lietuvos aspiracijas, visą tautinės kultūros kėlimo galimybes. Kai susipratę Lietuvoje klestės tautinė kultūra vis ugdydama ir stiprindama pastovias tautines tradicijas, tai ir į visą pasaulio lietuvius kelias taps trumpesnias. Jie matys tik lietuvišką Lietuvą ir sekdami ją jie patys taps lietuviški, o vien tas jau padės jiems išsikurti iš svetimųjų.

Palietus bendrasias Lietuvos aspiracijas — jos darbų linkmę tautinės kultūros srityj, tektų patiekti vieną kitą mintį, kokiomis priemonėmis ir aplinkybėmis kuo lengviau būtų galima tai visa perteikti ir įgyvendinti užsienio lietuviuose. Pirmiausia stiprinkime ir plėskime veiklą taip gražiai ir vikriai pradėta kryptimi. Toliau tektų siekti to, kad viena tautinė kultūra ir tautinis charakteris pasiektų užsieniečius ir vienu keliu, o ne šunkeliais su asmeniškomis ir partijinėmis tendencijoms, kas užsienio lietuviams ypač nesveika. Vadinasi, eiti prie to, kad visos užsienio lietuvių tautinis gyvenimas centralizuotųsi savo tautos židinyje, o tam geriausia, kad visų lietuvių kolonijų draugijos būtų centralizuotos, arba net sujungtos į vieną, su įvairiausiu pobūdžio bei specialybių ar profesijų sekcijomis,

Lietuvos genijus ir dvasios miltinas Mikalojus--Konstantinas Čiurlionis.

Rugsėjo 10 dieną visa Lietuva minėjo savo genijų ir dvasios miltiną Mikalojų--Konstantiną Čiurlionį. Tą dieną suėjo lyčiai 60 metų nuo jo gimimo. Jis gimė 1875 metais, Dainavos krašte, Varėnos miestelyje, neturtingo vargoniniko šeimoje. Jo tėvas, Mykalojų pramo keš rašto ir skaitymo, apie aukštesnius sūnaus mokslus nė negalvojo, nes neturėjo lėšų. Tačiau dar gana anksti jau rasit Čiurlionis linko į meną. Jo susidomėjo dr. Markevičius, kuris Mykalojų pradėjo mokytį muzikos. Čia ir pasireiškė jo nepaprasti gabumai. Dėl to dr. Markevičius jį rekomendavo kun. M. Oginskiui, kuris 14 metų Mykalojų pasiėmė pas save į Plungę. Ketverius metus jis grojo kunigaikščio rūmų orke tre.

M. Oginskis, pažinęs ir įsitikinęs neabejotinai Čiurlionio gabumais, leido jį mokyti į Varšuvos konservatoriją, kurią 1900 metais Mikalojus ir baigė. Čia besimokydamas, jis parašė pirmą savo muzikalinę poemą „Miškais“ ir dvi harmonizacijas „Polonez“ ir „Fuga“. Šie jo kūriniai visur turėjo didelio pasisekimo ir už juos M. K. Čiurlionis gavo vieną premiją. Tai paskatino kunigaikštį Oginskį dar daugiau padėti pasireikšiam genijui.

1901 metais Čiurlionis pradėjo studijuoti Leipcige pas geriausių muzikos teorijos profesorių. Tačiau kun. M. Oginskio mirtis suardė visus jo planus, jis turėjo nutraukti mokslą.

M. K. Čiurlionis tapyti pradėjo turėdamas 30 metų amžiaus: iš pradžių jis piešdavo tik atvirutes savo pažintams. Kurį laiką buvo mokytoju dvejose paįvybos mokyklose. Tačiau metęs šį darbą, pradėjo savarankišką meno gyvenimą. Pirmieji jo tapybos kūriniai yra „Girtos“, „muzika“, „Laiduoti vės“ ir „Tvanas“. Tai buvo drąsūs užsinėjimai.

1907 metais. Čiurlionis apsigyveno Vilniuje, kuriam buvo aktyvus lietuvių visuomenės narys. Jis daug prisidėjo steigiant Lietuvių Dailės Draugiją ir rengiant pirmąsias lietuvių meno parodas. Be to, harmonizavo dainas, organizavo lietuviškų chorus ir t. t. Vasaromis važinėdavo po Lietuvą, pa-

šydavo kryžius ir rinkdavo sau reikalingą dailės medžiagą. Pasakoja, kad kurdamas savo paveikslus, jis dažnai tamsiame kambaryje prie drobės su tepuku rankose išstovėdavo daugelį valandų, visai pamiršdamas valgį ir poilsį. Toks dvasinis įtempimas, savo vaizduotės sukaupimas, priartino katastrofą, kuri jau buvo nujaučiama: jis apsirgo proto liga. Kurį laiką dar gydėsi Druskininkuose, bet tai nieko nepadėjo. Daugiau kaip metus prisikankinęs ties Varšuva proto ligų sanatorijoje, mūsų genijus mirė 1911 m. kovo mėn. 31 d. Palaidotas Vilniuje, Rasų kapinėse. Atsiakyrė su regimu pasauliu nes jis visą gyvenimą Čiurlioniu buvo perankėtas ir per žiaurus. Toks jau visų genijų likimas...

M. Čiurlionis buvo trisakis kūrėjas: dailininkas, kompozitorius ir poetas. Žinomiausias jis kaip tapytojas, nes šį jo kūrybos šaką yra gausingiausia. Jo tapybos kūrinių negalima išaisinti ir atpasakoti. Juos reikia pačiam suprasti, matyti ir jausti, įsigilinti į tą dvasios pakilimo pasaulį kuriame Čiurlionis gyveno. Jo kūriniai yra dvasingi ir mistingi. Juose vaizduojami kažin koki tolimi, nematyti pasauliai, kurie šviečia išminties spinduliais. Visuose savo tapybos kūriniuose Čiurlionis sprendžia sunkiai suprantamas, ar žinas problemas. Juo ilgiau mes stovime prie jo paveikslų, juo aiškesnė mums darosi jų mintis, prieš mus atsiveria tos kūrėjo paslaptys, kurių pripažinti negalima pastebėti.

Žymiausi jo kūriniai yra: „Rex“, „Žalčių sonatas“, „Chaosas“, Saulių sonatos ir kiti. Šie jo kūriniai nežino jokios mokyklos, nes jis savarankiškas, pats savo meno mokyklą ir jos pasaulį sukūrė.

Čiurlionis, kaip muzikas, dar ir dabar neįvertintas, nes jo didieji kūriniai ligšiol net muzikams nežinomi. Tik St. Simkus jo „Jūrą“ paruošė simfoniniam koncertui. Simkus sako, kad mes dar neturime orkestro, kuris pajęgtų tą didįjį žuizikos kūrinių išpildyti. Tačiau, Čiurlionis ir muzikoje buvo nemenkesnis genijus, kaip tapyboje. Poo zijoje jis mažiausiai žinomas, nes čia

iš tiesų jo palikimas negausus. Liūdnas, vargingas ir tragingas buvo šio genijaus gyvenimas ir mirtis. Panašus buvo ir jo kūrinių likimas. Jie buvo išblaškyti, išmėtyti, o daugelis žuvo svetimų žmonių rankose. Dabar dauguma Čiurlionio tapybos kūrinių jau surinkta ir jie sudėti didžiojo kūrėjo — Čiurlionio — vardo galerijoje Kaune.

Tsb.

Skaityk ir Platink
„LIETUVI“

Lietuvos Banko aukso fondas.

Š. m. rugsėjo 15 d. siekė 34,02 mil. lt.; užsionių valiuta — 5,04 mil. lt.; diskontas ir paskolos — 94,56 mil. lt.; banknotų apyvarta — 92,22 mil. litų. Banknotų padengimas auksu — sudarė 36,9%, o auksu ir valiuta — 42,4%.

SIOVYKLAI reikalingi užbaigėja su praktika prie vyriškų rūbų. Apmokama gerai.
Rua Carlos Botelho Nr. 58 (Braz) S. Paulo.

Villa Zelina.

Žemės sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui nuo 30\$000 milreisu mėnesiui po 10\$000 mil. už kvadr. metra. Taip pat pigia kaina parūpinama visu rūšiu statybai medžiaga.

Susisiekinimas autobusais nuo senojo turgaus (Mercado) iki vietos ir bondė 32 (Villa Prudente).

Centralinės raštinės: Praça Antonio Prado, 3 sobr. ir Villa Prudente -- Rua Capitão Pacheco Chaves, N. 114 Agencija vietoje: Avenida Zelina, 33.

Reikalingi žemės pardavimo agentai -- propogandistai: kreiptis į centr. raštinę Villa Prudente.

sąjungą, kurios centras būtų Kaune, ateityje Vilniuje.

Tik visas šitas organizacinis ir tolimesnis darbas neturi būti valdiniškiškas, šabloniškas. Saugok Dieve mus nuo slaviško dar didesnio suponejimo. Dėi to reiktų neatidėliojant — lygiai kaip Lietuvai tautinės kultūros (Lituanistikos) akademija — įsteigti viso pasaulio lietuvių tautinis institutas, kurio pareiga būtų pažinti ir išstudijuoti kiekvienos lietuvių kolonijos specifinius reikalavimus ir pateikti planą tautinio veikimo kiekvienoje kolonijoje atskirai. Antai, Latvijoje didelį vaidmenį vaidina Katalikų bažnyčia, laisvų profesijų inteligentija, kitose kolonijose prekyba, ekonomika, dar kitur praeitis, kalba ir pan. Tai visa turi būti žinoma Lietuvai, o ypač tiesioginei viso pasaulio lietuvių sąjungai. Pradžioje tas institutas išstudijuotų svarbesnių kolonijų ir nasinio kolonizavimo sąlygas, o vėliau sistematingai plėstųsi toliau. Ypatingai svarbu organizuoti pamokyklinį jaunimą, baigusį nelietuviškas mokyklas, o čia taip pat ne visose kolonijose vienokio pobūdžio gali būti tos organizacijos. Be to, neužmirština rūpintis kolonijoms vadais — inteligentais net su to instituto stažu, arba iš Lietuvos, arba, dar geriau, iš tos pat kolonijos; rūpintis

lietuviškoms mokykloms ir suaugusių kursams vadovėliais, net maldaknygėms, giesmynėliais ir pan. Lėšų tam nereikėtų laukti tik iš valstybės biudžeto, bet daugiau autonomiškai jų rūpintis, kaip Latvijoje. Tik kūryba gimdo kūrybą. Gražią pradžią tam padarė ir Draugija Užsienio Lietuviams Remti.

Brangūs viso pasaulio tautiečiai! Prisimenant tą baisią klaidą Lietuvos tautinės kultūros istorijoje ir konstatuojant dar nesustovėjusį tautinį susipratimą užsienio lietuvių, kuriuose dėl to gana sunku prigydyti dar ir nepriklausomą mūsų tautos dalyį pilnai neusis temizuotą tautinės kultūros veiklą bei ją sekančias tautines tradicijas, Lietuvos aspiracijas pirmoje eilėje turi pasireikšti savo pavyzdžiu — lietuviška dvasia. Lietuviškais papročiais, net lietuvišku šeimų gyvenimu sėti tautinį susipratimą užsienio broliuose, kad jie juo toliau juo labiau, su tikra tautine savigarbą pajustu tą tautinį skirtumą tarp savęs ir gyvenamos valstybės tautos; antra, tempu organizuoti atitinkamas draugijas sistemingai plėsti ir gyvendinti kultūrą Lietuvoje, o iš jos ir užsienio lietuviuose; trečia, kurti iš tautinės kultūros išplaukiančias savas pavrovias tradicijas, kurios apimtų viso pasaulio lietuvius ir tapty lietuvių tau-

tos nacionalizacija.

Ta linkme vedant lietuvių tautos kultūrinį gyvenimą, reikia ir toliau plėsti bei stiprinti Kultūros Reikalų Departamentą ir per jį sistemizuoti Lietuvos kultūrinį įstaigų tautinę veiklą teoretiškai ir praktiškai Lietuvoje, o per atitinkamas draugijas, su pagalba minėto viso pasaulio lietuvių tautinio instituto, perduoti visa, kas bus pasiekta, pasaulio lietuviams priimtinu jiems būdu.

Dar nepasibaigė mūsų tautos pilno ir psichologinio išsilaisvinimo epocha, taigi mes turime jausti atsakomybę už jos, vadinas, už savo ateitį. Pažinkime save ir pareikškime save!

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenumeratą antram pusmečiui.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

V. Gytis.

Su krintanciais lapais.

Plačių marių žydrią tolį Ziburiai nušvies,
Suskambės pilkoj padangėj Dainos ateities.

Bėga, lekia baltos būrės Per plačias mares.
Tavo dainos mane jauną Iš tamsos išves.

Jau pasiekiau baltą smėlį Jūros pakrasty,
Nuramins krūtinę šūkiu Vėjų atnešit.

Kaukia šaltas, nykus vėjas,
Krinta gelsvas lapas
Verkia nuogos medžių šakos
Ir rengias į kapą.

Nors gamta ir rudeniņė,
Bet tokia graži ji...
Ten daržely dar bežydi
Skalsti pinavija.

Vietos lietuvių gyvenimas.

Spaliu 9 d. minėjimas

BOM-RETIRE.

Minėjimas įvyko sekmadienį spalio 13 d. 4 val. p. p. Lietuvių Namų salėje. Minėjimą atidarė laikinai einąs konsulo pareigas p. B. Steponaitis. Po to skautų vadovs mok. Ed. Pažera pasveikino išsiriikiavusius skautus šūkiu: «Paveržtas Vilnius!» — «Mes jį atraduosime!» — atsakė skautai.

Mokytojas L. Gaigalas skaito la-b. i idomia, turiningą paskaitą — Spaliu 9-jį. Paskaitoje gražiai atvaizduoja suvalkių sutarties pasirašymo faktą, vaidmanišką lenkų klasią sutartį sulaužant ir Tautų S-gos atstovų bėgėjiškumą. Toliau nurodė kokias kelias Lietuva siekia Vilniaus atdavimo, ir kaip mes galime dalyvauti Vilniaus atdavimo darbe.

Po paskaitos sekė Bom Retiro skautų, V. Ila Belos ir Vila Anastazijos lietuvių mokyklų mokinių momentui pritaikytos deklamacijos, kurios padarė gilaus įspūdžio susirinkusiems.

Vilnietis stud. J. Zabrockis savo gražioj, jausmingoj kalboj kiekvienam priminė brangią sostinę ir kelius ją vaduoti.

Grįžęs iš Pasaulio Lietuvių Kongreso Liet. S-gos Beazilijoj atstovas «Lietuvio» redaktorius p. St. Vancovičius daro trumpą pranešimą apie Kongreso nuveiktus darbus. Paskaitoje Kongreso išneštas rezoliucijas, kuriose pasireikšta vieningas visų atstovų sutarimas, karšta ir gili tėvynės meilė.

Ragina visus minėjime dalyvaujantiems persiimti vieninga dvasia, pamiršti visus nesutarimus ir eiti vienu, — lietuvišku keliu.

Jungtinis «Vilties» choras išpildo «Ei pasauli!» ir sugieda Tautos Himną. Minėjime dalyvavo lietuviai benežės iš visų miesto rajonų. Prisirinko pilna salė. Uniformuotos skautės programos metu platino Vilniaus pasus ir ženklukus. Paminėjimas padarė visiems gilaus įspūdžio.

Mok. V. Nalivaika padarė trumpą pranešimą iš Pasaulio Lietuvių Kongreso. Taip pat savo kalboje prisiminė tuos laikus, kai jam teko gyventi ir dirbti pavergtame Vilniaus krašte. Turp kitko pažymėjo, kad užsienio lietuvių atstovai ir amerikiečiai lietuviai; atvykę į Kongresą, prie demarkacijos linijos prisiekė, kad kovos už Vilniaus atdavimą ir jis bus gražintas Lietuvai.

Dar kalbėjo kun. Sugintas, kuris savo kalboje pažymėjo Vilniaus reikmę Lietuvai tikiminiu žvilgsniu.

«Vilties» choras padainavo keletą dainų. Iškilmės buvo baigtos Tautos Himnu. Nežūrint lietaus, žmonių buvo prisirinkusi pilnutėlė salė.

Mokos Tėvas.

Kėdainių bokštas.

ŠV. ANTANO DO PARY SALĖJE.

Praeitą sekmadienį Spaliu 9 jį buvo paminėta ir parapijos salėje. Šv. Antano bažnyčioje atlaikytos iškilmingos pamaldos lietuviams. Pamaldose giedojo jungtinis «Vilties» choras. Po pamaldų parapijos salėje įvyko paminėjimas, kurį atidarė lietuvių klebonas kun. Sugintas.

Išrinkus prezidentumą iš p. p. Nali vaikos, Zabrockio, Čemarkos ir Puišio, ėjo p. F. Čemarkos paskaita apie Vilnių. Paskaita buvo trumpa, bet įdomi. Gražią ir jausmingą kalbą pasakė vilnietis studentas J. Zabrockis. Po jo dar kalbėjo p. S. Puišys.

Toliau jungtinis «Vilties» S-gos choras gražiai padainavo «Ei Pasauli!» ir dar kelias lietuviškas, tai dieniui pritaiktas dainas. Paminėjimas baigiamas Tautos Himnu. Žmonių buvo pilna salė.

J. M.

MOKOJE

Spaliu 9 d. minėjimas Mokos rajone įvyko Dr. V. Kudirkos vardo mokykloje, rua Lithuaniai, 13. Paminėjimą atidarė mok. P. Korsakas. Į prezidiumą buvo pakviesti: V. Nalivaika, kun. Sugintas, S. Butrimas, J. Juodgudis, V. Milius ir Vinkauskas.

St. Butrimas laikė paskaitą, kurioje nupasakojo Lietuvos sostinės Vilniaus pagraibimą bei jo reikšmę mūsų tautai ir vaistybei. Prelektantas pažymėjo, jog mes, kaip lietuviai, neprivalome nustoti vilnietis, kad Lietuvos sostinė Vilnius ankščiau ar vėliau, atitekt Lietuvos.

O antra reik atminti, kad dabartiniu laiku visokių pramogų rengimas leidžiamas tik organizacijoms.

A. Jaunuojis.

SUPYŠKINO VOKIEČIUS.

Praeitą sekm. spalio 13 d. Mokos «Lithuanijos futbolistai žaidė su stiprią vokiečių klubą «Svabija», Lietuviai žaidė nepaprastai energingai, gražiai ir smarkiai priešą spaudė.

Ii jį «Lithuanijos» kom. laimėjo 2 : 0. I-ji baigė lygyomis 2 : 2. Tik didelė laimė išgelbėjo vokiečius nuo smarkaus pralošimo. Švabijos komandoje yra keli lietuviai, kurie gina vokiečių vardą. Rungtynių pažūrėti susirinko nemaža lietuvių žiūrėtojų. Visi buvo patenkinti gražiu lithuaniečių žaidimu.

L.

RENGIASI SPORTO ŠVENTEI.

Bom Retiro «Lithuanijos» sportininkai rengiasi Sporto Šventei, kuri numatyta 1936 m. Vasario mėn. Šventės proga šventės programoje bus lengvoji atletika, futbolas ir kita. Bom Retiriečiai tuo tarpu daugiau dėmesio kreipia į lengvąją atletiką. Tikimės, kad ir kitų skyrių sportininkai ims rimtai treniruotis ir ruošis būsimai sporto šventei.

E.

LIETUVIS IMTININKAS NUGALĖJO VOKIETI.

Šeštadienį spalio 12 d. žinomas pa

Vaitkus ne vandenyno bijojo o Europos.

Paskutiniojo laiku jau mažai kas tikėjo, kad Vaitkus pavyks šiemet išskristi. Kai Vaitkus skridimui buvo pasirėngęs, nuo to laiko gero oro beveik nebuvo. Be to, prie nepalankios nuomonės apie Vaitkaus skridimo galimumą, prisidėjo dar ir įvairūs gandai, kažkieno labai gausiai leisti. Tačiau buvo ir optimistų, kurie buvo pasirodę kantriai laukti kitų metų.

Į «Liet. Aido» redakciją buvo atsi-lankęs Amerikos bendradarbis Henri Gris, kuris šiuo metu švieši Baltijos kraštuose ir kuris Vaitkų gerai pažįsta. Jis juo ne kartą yra daręs Lietuvos Aidui pasikalbėjimus. Suprantama, kad pasikalbėjimo metu buvo paliestas ir Vaitkaus skridimas. Henri Gris apie

saulinio masto lietuvis imtininkas Vladas Balas São Paule nugalėjo laisvose imtynėse vokiečių Alfredą Koch. Nežūrint į vokiečių stiprumą lietuvis jį padėjo savo gražia technika.

Tą pat dieną ėmėsi São Paulo lietuvis, buvęs Lietuvos bokso meistris Juozas Kaminskis su ispanu El Torito Kaminskis buvo nugalėtas nukautu.

E.

SPORTININKŲ ŽINIAI.

Sulig Centro V-bos išdirbtos naujos S-gos narių metrikacijos, iki 1 d. spalio mėn. š. m. visi nariai privalo įsigyti naujus nario bilietus.

Skyrių Valdybos prašomos painformuoti savo narius, kad iki minėto laiko visi pristatytų po 2 fotografijas ir pasirūpintų įsigyti naujas narių kortutes.

TRENIRUOTĖS.

Praešama Bom Retiro skyriaus sportininkams, kad antradieniais ir penktadieniais įvyksta lengvosios atletikos treniruotės t. y. bėgimai, fizinė mankšta, šokimas į tolį ir į aukštį ir įrankių gimnastika. Bėgimo treniruotėse būtina privalo dalyvauti ypač bėgikai, kurie mano bėgti Naujų Metų (São Silvestro) bėgime. Į treniruotes gali atvykti ir nenariai.

Valdybn.

Kas bus, kas nebus,

bet Lietuvis neprašus!

ATSIRANDA DAUGIAU DARBU.

Paskutinio laiku ir S. Paulo mieste pradėjo atsirasti daugiau darbų, ypač tingai prie namų statybos, tik atlyginimas už darbą labai menkas. Daugelyje vietų darbininkai iš savo uždarbčio tik šiaip taip pragyvena.

Tenka pažymėti, kad iš provincijos ir kitu miestų į S. Paulį dažnai atvažiuoja daug ir lietuvių darbininkų. Turintiems žmoniškėjį darbą kur nors kitur į S. Paulo tuo tarpu važiuoti ne patartina, nes čia kad ir yra darbų, bet atlyginimas menkas ir darbo sąlygos sunkios.

Darbininkas.

JAUNIMAS ILGISI PRAMOGU.

V. Anastasio. Suvaržius valdžiai pramogų bei vakarėlių rengimą, šio priemiesčio jaunimas nebeturį, kaip praleisti šventadieniais laisvo laiko. Merginos, žinoma, eina į brazilų rengiamas vakaruškas ir ten su brazilais «mašišiuoja». Vyrams gi nors tu imk ir miegok visą laiką, arba susirinkus kur restorane siurbk skistimėlių. Tik dėja, tas užsiėmimas daugiau žalingas ir surištas su stambesnis išlaidomis. Taigi jaunimas, kuris ankščiau rimtesnėmis pramogomis menkai domėjosi, dabar pradeda jų pasilgti.

Reikia tikėtis, kad mūsų jaunimas, ėmęs jausti tą pasilgtimą, pagaliaus pagalvos ir apie tai, kad susibūrus į organizacijas ir sveikų bei naudingų pramogų sau galima prasimanyti ir gražių vakarėlių surengti, tik reik noro.

Kokio laukiama bulviu ir runkeliu derliaus.

Pernai Lietuva turėjo rekordinius bulvių derliaus metus. Nuo hektaro buvo gauta 274 centneriai. Tuo tarpu 1931 — 1933 m. vidutinis bulvių derlius nuo hektaro buvo tik 222 centneriai. Tokio pat derliaus nuo hektaro laukti ir šiemet. Iš žemės ūkio korespondentų pranešimų matyti, kad rugplūčio mėn. bulvės 0,1 taškų pablogėjo. Rugsplūčio 1 d. jos buvo vertinamos 3,6 taškų, o rugsėjo 1 d. — 3,5 t. Neįgaliai bulves veė drėgmės perteklius, ypač sunkiose vietose. Agronomų pranešimais, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės ir net kai kuriose rytų Lietuvos apskrityse bulvės pradėjo pūti. Tai žymiai mažina bulvių derlių ir jų kokybę.

Cukriniai runkeliai, turėdami pakankamai drėgmės, šiemet augo žymiai geriau, negu pernai. Rugsėjo 1 d. jie buvo vertinami tik 3,6 taškų, o pernai

tuo pačiu metu buvo vertinami tik 3,3 taškai. Maždaug visose vietose vieno dalį vertinami. Pasariniai runkeliai šiemet yra ankščiau vertinami kaip vidutiniai, ir beveik visur vienodai. Dobilų ir pievų atolas šiemet 0,3 t. geresnis už pernykštį. Ligi šiol ūkininkai dar turi geras ganyklas. Rudens sėjos sąlygos ne visur vienodos. Vietomis sėjai žymiai sunkiosė vietos.

SKELBITES
TIK „LIETUVY“

Kai kurios darbininkų kovos priemonės. Margumynai.

Dabar joju darbininkas dirbtuvėje jaučiasi kuo nors nuskriaustas, jis gali kreiptis į Darbininkų Atstovybę, pas darbo inspektorį, arba į teisumą ir ieškoti savo skriaudos atitaisymo. Dabar, mat, yra išleisti įstatymai darbininkų naudai. Bet ne visada taip buvo. Žinome, kaip bloga buvo baudžiavų laikais. Nė kiek nebuvo geriau ir dirbtuvėse, kaip tik jos pradėjo steigtis 18 — 19 šimtmečiu. Tada darbininkai buvo visai beteisūs, kaip darbdaviai norėjo, taip su jais elgėsi. Dėl to darbininkai pradavo visokių priemonių apsiginti arba sau gyvenimą pagerinti. Keletą tokių priemonių čia bus papasakoję suminėti.

Streikas

Iš pradžios darbininkai, negalėdami dirbti ar dėl atlyginimo menkumo, ar dėl darbo sąlygų nepakenčiamumo, mesdavo darbą ir eidavo kitur. Tik kada patyrė, kad visur tas pats, tai pradėjo tartis tarp savęs nedirbti tol, kol darbdavys padarys pagedaujimą pagerinimą. Tokių būdų streikuojant pasisekė keliose vietose tikrai pagerinti savo būvį. Ir vėliau, atsiradus pastovioms darbininkų organizacijoms, streikai buvo vedami organizuotai ir už įvairiausių darbininkų reikalus iki patys opausieji reikalai buvo sutvarkyti įstatymais.

Boikotas

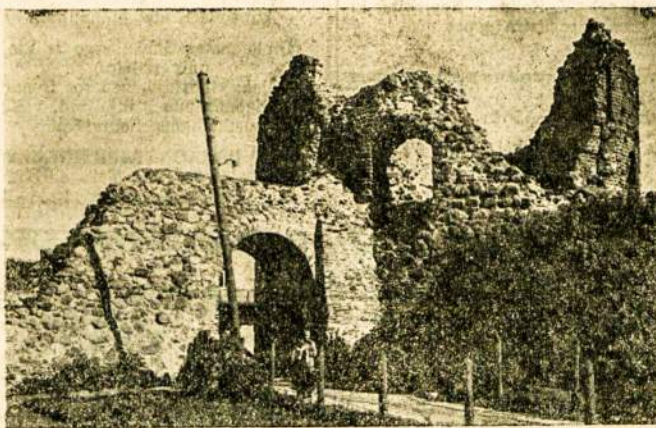
19 šimtmečio pradžioje Anglijoje yveno dvarininkas vardu Roycott. Kaip visi Anglijos dvarininkai, taip ir jis, savo žemės nedirbdavo, bet iš nuomodavo bežemiams. Jis buvo labai žiaurus savo nuomininkams ir niekas nenorėjo jo žemės nuomoti. Todėl jis davė pradžią ir grieždėsi pramonės. Bet ir pramonėje dėl savo žiaurumo darbininkai negaudavo. Jo vardas biednomenel pasidarė pabaisa. Jeigu išgirdavo, kad Boikotas ateina, visi šalindavosi. Neturėdamas ką daryti, jis sumanė važiuoti į Ameriką. Visi darbininkai atsisakė jam patarnauti ir kai jis sėdėjo laivą, nieks nesutiko jo daiktus įnešti ir jie liko gulėti nuste. Amerikoje jis turėjo pats užsidirbti sau duoną ir pagaliau pasidarė darbininkų organizatoriumu.

Organizuotų darbininkų kovoj už geresnės darbo sąlygas, be kitų priemonių, prieš nesukalbamus darbdavius jis siūlė naudoti tokia pat priemonė, kokia buvo pavartota prieš jį patį Anglijoje. Ir dabar organizuotas atsiskakymas keuo nors darbą dirbti, ar prekes pirkti, vadinasi boikotu (pav. prieš kelis metus Kauno elektros stoties boikotas).

Sabotažas

Prancūzijoje darbininkai, nepatenkinti darbo sąlygomis ir negalėdami jų pagerinti, išsigalvojo kenkti, įmesdami į mašiną seną klumpę. Prancūziskai klumpė vadinasi sabot. Nuo to toks mašinų gadinimas pradėjo vadintis sabotu. Per kiek laiko sabotazas gavo kiek platesnę prasmę, ne vien tik mašinų gadinimą įnešant kokį nors daiktą. Sabotazu pradėjo vadintis kiekvienas darbo trukdymas, ar tai mašinų ir medžiagos gadinimas, ar pakeltimas netinkamomis dalimis, ar vėliau arba nušunčiant ne ten kur reikia. Ir t. t. Sabotazą vartoja tikrai tada, kai dėl kai kurių priežasčių neiįstata stoti į atvirą kovą — streikuoti.

A. B. tis.

Kauno pilies griuvėsiai.

St. Vancėvičius.

I Tėvyne.

(Kel onės įspūdžiai)

(Pabaiga)

Šioje srityje miestai labai arti vienas kito. Atrodo, kad vienas miestas baigiasi, kitas prasideda. Visur matyti daug milžiniškų fabrių bei kasyklų

Arčiau Berlyno didesnių miestų yra mažiau. Čia nepaprasta. akį veriantis lyguma, su gerai išdirbtais, derlingais laukais. Visu smarkumu eina lauko darbai. Rugiapiūtė. Rugius ker ta daugiausia mašinomis. kairur matyti ir vežant. Paprastai Vokietijoje rugiapiūtė ankstesnė, kaip Lietuvoje.

Į Berlyną atvažiuojame pirmą valandą po pietų. Mane sutinka kompanijos agentas, jaunas vokietukas, padeda išnešti čemodanus. Berlyne turia persėsti į kitą traukinį. Traukinys, pasirodo, ateis tik 11 valandą nakties. Turia gražaus laiko.

Vokietukas — agentas nuveda mane į restoraną, pavaišina, paskui atsiveikina, pažadėdamas ateiti naktį į stotį menės išleisti.

Paimu viena kitą tranvajų bei autobusų, važinėju po miestą. Miestas atrodo gana gražiai. Svara vavizdinga. Taip pat, atrodo, kad Berlyne gatvėse daug mažiau triukšmo, kaip Paryžiuje ar kitose didmiesčiuose, nors judėjimas, ypač miesto centre labai didelis.

Gražios ir turtinos vitrinos. Tačiau viskas brangu, išskyrus kai kurias smulkmenas. Labai brangūs maisto produktai.

Pasivažinėjęs ir pasivaikėsiąojęs grįžau į stotį. Buvo jau 10 val. vakaro. Apie 11 valandą atėjo minėtas vokietukas. Tuojau atėjo ir traukinys. Agentas pastebėjo, kad mano vagonas eismas tiesiog į Kauną ir persėsti nereikės. Išvažiuoju iš Berlyno. Buvo naktis. Greitai užmigau. Nubudau ti rytprisiuose. Diena buvo apsiniaukusi, tai ir bendras vaizdas keikšai niūriai atrodė. Čia tik kur ne kur galima buvo matyti rugiapiūtės pradžia, tuo tarpu, kai vakarų ir pietų Vokietijoje ji jau baigėsi.

Jaučiau, kad kas kart artėja Lietuva. Kaž kaip linksma darėsi. Kartu ir nesinorėjo tikėti, kad čia, jau greit pamasyslu Tėvynės žeme. Nuolat žiūrėjau į rytus, į ten kur Tėvynė, į kur ir ne vienas hitlerininkas žiūri su žvėriška neapykanta ir groboniškomis akimis.

Rudmarškinų ir ūla daug maišėsi. Visur jie į mane darė labai blogą įspūdį.

Po kiek laiko privažuo jame Eit kūnus. Eitkūnose stovėjom tik 10 minučių.

Pravažiuojame Vokietijos — Lietuvos sieną. Jaučiu išvėlyt Tėvynės vėjelio dvelkimą. Rodos, širdis ir siela prisipildė kaž ko brangaus, nepaprasto švento.

Į vagoną ateina gražiai uniformuoti multinėš ir kiti valdininkai. Žinoma, kalba lietuviškai. Su keleiviais jie mandagūs. Reikalui esant visur ir visada panaškina, pataria. Nenoriu pats sau tikėti, kad po šešių metų nebuvimo vėl atsiduriau tėvų žemėje. Kaip čia vis atstodo gražu, miela, nepaprasta. Jautiesi žmogus kaip savo namuose. Čia kaž kaip jauku ir malonu.

Atlikę visus formalumus su dokumentais ir daiktai važiuojame į Kauną. Lietuvoje dar tik išenapiūtė. Pats gražiausias laikas. Gražūs ir lygūs suvalkijos laukai. Visur laukuose varda darbai. Šenapiūtė. Vienur merginos ir moterys grėbia šiena, kitur plovėja piūna. Roks žavingus vaizdas! Ypatinai,

GUMINĖS GATVĖS.

Singapore, Malajų pusiasaly (Pie tu Azijoje), sėkmingai pradėta vartoti gatvių grindimui guminė masė. Grįsti gatves guminėmis plokštelėmis buvo mėginta įvairiuose miestuose ir ankščiau. Šį kartą buvo mėginta išpilti gatves išsiline gumos masė.

Toks gatvių grindinys patogus tuo kad važiuojant nesukeliamas bldžesys.

PARDUODA SAVO KOJAS.

Vienamo Varšuvos laikraštis buvo paskelbtas skelbimas: «Su invalidas. negalįs dirbti iš bėdos parduodu gerai išsilaukusią vidutinio dydžio, savo kai rė koją. Skelbimo pasisekimas buvo nepaprastas. Pirklių kojai pirkti nesu siraudo, bet iš visų pusų invalidai pradėjo plaukti pagalba pinigais ir maistu kad dabar jis ilgokam laikui apsirūpi no ir nebesiūlo savo koją parduoti.

KAS TURTINGIAUSIAS?

Turtingiausias žmogus pasauly yra (1934) Nizamas iš Hyderabad, valdąs vieną indų protektorato valstybę turinčią 13 mil. gyventojų. Jo tur tai vertinami daugiau dviejų milijardų dolerių. Vien tik jo privatiniame looby ne yra už 500 mil. dolerių aukso pinigų ir gabalų; jo vainiko vertė sunku nustatyti. Didžiojo Karo metu Nizamas suteikė Britų valdžiai per 50 mil. dolerių.

KIEK DAR YRA VERGU?

Ponia Kothleen savo knygoje «Ver gija» nurodo, kad dar pasaulyje yra 5 mil. vergų. Daugiausia jų yra Abisinijoje, Sudane, Arabijoje, Liberijoje. Kiekvienas Abisinijos feodolas turi apie 1.500 vergų. Abisinijoje per turgus yra perleidžiama apie 10.000 vergų. Iš 2½ mil. Liberijos gyventojų ten yra 100.000 vergų. Kinijoje yra vaidu vergija. Kituose kraštuose pusiau vergų — privers tinių darbininkų kai pav. kairkuriose anglių kolonijose Afrikoje.

SKAITYK IR PLATINK

„LIETUVI“

ka! jį po šešių metų pamaciau.

Traukinys bėga Kauno link. Diena apsiniaukusi, net kiek liuoja, bet tas nei kiek nemazina gražumo taip brangų Lietuvos vaizdų. Stebiu kiekvieną medelį krūmą, pievą, kiekvieną žmogų. Atrodo, kad ir žolė, ir pievos, ir miškas, daug gražesni, meilesni, kaip kitados. Kaž kaip linksma ir graudu darosi, nenoromis pasirodo džiaugsmo ašaros akyse. Rodos viską žmogus apglėbtum, apkabintum, prie širdies prispaustum.

Lietuva neturi nei milžiniškų miestų su moderniška ir nepaprasta statyba, nei didžiulių fabrių, uel kitų dalykų kuriais galima būtų nustebinti pasaulį. Čia viskas paprasta, bet atrodo, kad viskas miela, brangu. Jaučiu, kad mane be galo brangi ir miela kiekvienu žolele, kiekvienu medeliu, pagaliau, kiekvienas žmogus.

Kupinas džiaugsmo ir brangių išpuočių pasiekiau laikinąją Lietuvos sostinę Kauną. Kaunas labai pasikeitęs, pagražėjęs. Sunku jį be dažinti. Kauno stoty susirinkęs didelis burs žmonių, mat tuo pačiu traukiniu mat tuo pačiu traukiniu atvyko ir DULR pirmininkas p. R. Skipitis iš Amerikos.

Taip po 16 dienų kelionėje atsidiuriau laikinojį svstinę Kaune.

Pranešimai.

MOTERŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS.

Sekmadienį, spalio m. 20 d. 3 v. šaukiamas D. L. K. Vytauto mokykloje, Vilioj Bel'oj, Lietuvių Moterų D-jos susirinkimas, kuriame, be kito ko, L. B. S-gos atstovas iš Pasaulio Lietuvių kongreso p. St. Vancevičius darys pranešimą iš kongreso darbų bei savo įspūdžių Lietuvoje. Paskiau p. St. Vancevičius demonstruos keliolika į Lietuvos atvežtų patefono plokštelių su įžymesnėmis dainomis bei išnaujau muzikos dalykėliais. Šiame susirinkime kviečiami visi lietuviai, tiek vyrų, tiek moterų dalyvauti.

VILANASTAZIEČIAMS ŽINOTINA.

Neįvykus, dėl blogo oro susirinkimui praeltą šeštadienį, prašome visus Villa Anastacio ir apylinkės lietuvius susirinkti šį šeštadienį, spalio mėn. 19 dien. 7 val. vakaro į mokyklos salę, kur mūsų kolonijos atstovas Gerb. p. St. Vancevičius padarys platesnį pranešimą apie Pirmąjį Pasaulinį Lietuvių Kongresą ir šių laikų gyvenimą Lietuvoje.

Kartu vaikais išpildys mažą programėlę ir pasiklausysite labai gražių lietuviškų plokštelių.

Prašome visus atsilankyti ko skaitlingiausia.

Mokytojas.

BENDRAS «VILTIES» S-GOS SKYRIŲ SUSIRINKIMAS.

Šių metų spalio 27 dieną, sekmadienį, Dariaus-Girėno salėje, rua Lithuania Nr. 13 šaukiamas visų «Vilties» S-gos skyrių narių susirinkimas šiai dienotvarkel apsarstyti:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo rinkimai
3. S-gos atstovo pranešimas iš Pasaulio Lietuvių Kongreso
4. p. St. Vancevičiaus paskaita
5. Einamieji reikalai

Visi «Vilties» S-gos nariai prašomi kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Kviečiami ir prijauciantieji.

Centro Valdyba

Šiuo pranešama «Dr. V. Kudirkos» v. liet. pr. mokyklos mokinių tėvams, kad š. m. spalio 26 d. 8 val. vak. mokyklos patalpose įvyks visuotinis narių susirinkimas. Bus pranešimas iš Pirmojo Pasaulio Lietuvių Kongreso ir svarstomi kiti svarbūs klausimai.

Tėvų K-tas.

Brangus skaitytojai.

Per išėjusius metus «LIETUVIS» lankė tamstos namus, kas savaitę teikdams daugybę žinių iš Tėvynės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jame tamsta rasdavo daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

«LIETUVIS» buvo tamstos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti. «LIETUVIS» neapvils tamstos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojai, jo neapvils! Taigi, nieko nelaukdams siųsk «Lietuvio» prenumeratą 1936 metams.

Atelnančiais metais «Lietuvis» bus daug įdomesnis ir įvairesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. «Lietuvį» skaitysi visi!

Dè mèsio

Užkrečiamas (litės) ligas visokias seniausias žaidas ir kitas odas ligas pagydau trumpiausiu laiku, o taipogi gydau ir kitas ligas su savo vaistais apžiurejimas ir adatos veltui priimu visuomis dienomis ble kokia valanda.

Villa Zelina palei bažnyčios 9 nu meris Felčeris Garlo.

Bonde nuo Largo da Sè N. 32.

Autobusas nuo seno turgaus.

Cia Parque da Mooca.

Geriausioje vietoje sklypai ilgam išimokėjimui. Parduodami sklypai ir statomi namai. Mėnesiniai mokėjimai nuo 48\$000. Viestoje elektros šviesa ir vanduo. Arti geležinkelio. Sužinoti pas Izidoro Vincente Siverio, rua Capitão Pacheco Chaves, 67 Tel. 3-0524 Villa Prudente, arba J. Angulis Avenida Zelina, 24, sob. V. Zelina. Nepirkite kitur pirma nepasiteiravę pas mus.

REIKALINGAS kvalifikuotas šaltkalvis — mekanikas. Ikdėstant smulkiai kvalifikacijos ir sąlygas rašyti.

Caixa postal 2335. São Paulo.

RESTORANAS IR VALGYKLA. Skanūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Pietūs ir vakarienės už 1\$800 tik pas POVILĄ RAMANAUSKĄ Rua José Paulino, 151, (Pom Retiro), São Paulo.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

REIKALINGAS RAIDŽIU RINKĖJAS — MOKINYS.

«Lietuvio» redakcijai, raidžių rinkyklai skubiai reikalingas vaikas—raidžių rinkėjo padėjėjas. Kreiptis šioje dienomis į „Lietuvio“ redakciją, r. Bandeirantes, 92, Bom Retiro.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šaltų. Už geriausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345. São Paulo.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, vėneros ir ner-vų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Vienintelis São Paulo RUSU-BARAS

RUA VICTORIA, 158

Visomis dienomis, dalyvaujant geriausioms rusų kolonijos meno pajėgoms, dainos, baletas, balalaikų orkestras ir kt.

Baletą veda žymi balerina Liolia, orkestra — Orlovas

Visi kas nori linksmai liuoslaikį praleisti, atsilankykit!

LIETUVIAI SUSIDOMĖKIT

Labai gražioj ir sveikoj vietoj, Alto do Belemzinho rajone

stovi VILLA FORMOZA

kur parduodama pigiai ir ilgam išimokėjimui žemė, p 4\$000 vienam kv. metrui, beto DUODAMA VELTUI PLYTOS.

Susisiekimas autobusais «Villa Formosa» iš Praça São Jos (Largo do Belem).

Norintieji įsigyti sklypus nuosavybėn šioje gražioje vietoje prašoma kreiptis kasdien nuo 1 iki 6 val. vakaro, į agencija, rua Alvaro Ramos, 135.

Bonde Belem iki sustojimo vietai. Iš Mokos galima nueiti pėstiems einant rua Hipodromo, arba važiuojant autobusais, Quarta Parada. Kam patokiau, bet kuriuo laiku Avenida Zeli na Nr. 42. pas V. VALIUKEVIČIU.

© Vilniaus nepamiršk lietuvi!

CASA S. CAETANO
ARTIGOS FINOS - PREÇOS MODICOS
PERFEIÇÃO ECONOMIA E DURABILIDADE
JULIO CESTARI
99 R. SÃO CAETANO-99 - TEL. 4-0777
S. PAULO

Geriau ir rūšų ir už pigiausias kainas. Didžiausias pasirinkimas. Skrybeles, batai, marškiniai, kaklaraščiai ir kit. tik sankrovoje SÃO CAETANO.

RUA SÃO CAETANO, 99, S. PAULO.

Sparnuoti Lietuviai.

Gauta São Paule, platinimui, S. Amerikoj „Atlasso“ išleista apie pirmuosius Lietuvos transatlantinius lakūnus a. a. St. Darių ir St. Girėnų knyga „Sparnuoti Lietuviai“.

Knyga labai gražiai išleista, graži drobės viršeliu, gausiai paveiksluota ir labai įdomi. Knygos turinys: Žuvusių lakūnų biografijos, jų pasirengimas žygiui, žygis ir jo tragiška pabaiga, tragedijos priežastis ir kit.

Knygos kaina 1½ dolerio. Gautieji pinigai eina a. a. Dariaus ir Girėno paminklo statybos fondui.

Kiekvienas susipratęs lietuvis turėtų šią knygą, kaip atmintį žuvusių lakūnų įsigyti.

Knygą galima gauti Lietuvos Konsulate ir „Lietuvio“ redakcijoj.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n. 103)
Tel. 4-5574 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parselena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir naktį. —

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoje.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioje, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražūs tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

VILLA ZELINA.

ŽEMĖS SKLYPAI BE NUOŠIMČIU ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 mlr. mėnesiui. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visomis dienomis vietoj — Kontoroje Avenida Zelina, 33.

Karlos Korkiško.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kortė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liudijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

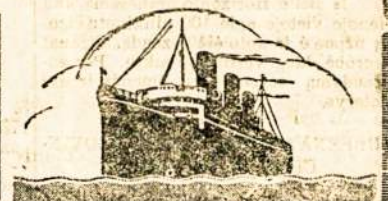
Laivų išėjimas į Europą		
Macedonier	24. 9.	35.
Persier	5. 10.	35.
Pionier	22. 10.	35.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.]

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Italijos Abisinijos karas.

Sąvaitės bėgyje didesnių įvykių kaip ir neatsitiko, jei neskaityti Aksum miesto paėmimo. Aksum miestą abisiniečiai užleido be mūšio, nes šis miestas laikomas šventu ir abisiniečiai bijojo šio miesto sugrūvoimo bombarduojant. Italai, gėrbdami abisiniečių tikiybinius jausmus ir tradicijas, neapgyveno šventojo miesto kareiviams. Italų kariuomenė labai gerai elgiasi su abisiniečių dvasininkais ir civiliais gyventojais, net dalijasi su gyventojais savo maistu. Tokiu būdu Italai įgyja vis daugiau vietinių gyventojų, net kareivių simpatijas. Daug abisiniečių kareivių bėga pas Italus. Italai paperka net abisiniečių karininkus, kurie metę Abisinijos kariuomenę, eina kariuoti pas Italus. Musolini yra nusistatęs pirkti krauju tikėtą, ko negalima pinigais nupirkti.

Paskutinę savaitę lijų lietūs buvo sustabdę mūšius. Tuo laiku abi pusės rengėsi prie ofensyvos.

Italai ligi šiol jau turi užėmę 4.000 kv. km. Abisinijos žemės. Jeigu jiems netrukdytų angiai, tai Italai giriasi, kad jie per 2 mėn. užimtų pusę Abisinijos.

Abisiniečiai aviacijos bemaž neturi, dėlto jie negauna tikslių žinių apie Italų kariuomenės judėjimą. Italų skaitlinga ir gerai išlavinta aviacija bombarduoja kiekvieną didesnę abisiniečių kariuomenės susibūrimą, padarydama

milžiniškų nuostolių.

Abisiniečių viltis — kalnai. Čia Italai negalėsią pavartoti sunkiosios artilerijos ir tankų. Blogi keliai apsunę kinsijų Italams dažeiti kariuomenėi amunicijos ir maisto. Bet Italai nesiekubina į kalnus. Jie eina pirmyn labai palengva. Paskui kariuomenę eina inžinerijos dalys, kurios veda pulkiau suus kelius, stato tiltus, palengvindamos pristatymą kariuomenei visako, kas jai reikalinga.

Prancūzų Ministeris Pirmininkas Lavalis šiomis dienomis dar kartą mėgino kariuomenes puses taikinti, bet be jokių pasekmių. Bendra politinė pasaulio padėtis gana rimta. Grėšia naujas Pasaulinis karas, jeigu tik angiai ims griežčiau elgtis su Italais. Reiškia pastebėti, kad santykiai tarp Anglijos ir Italijos yra labai įtempti ir kasdien blogėja.

Tautų S-ga savo posėdžiuose nieko praktiško nepasiekė. Italai nesiskaito su jos nutarimais. Lietuvus atstovavo p. Klimas spalį 16 dieną Tautų S-gos posėdy pareiškė, kad baudžiamasankcijos jau reikėję pavartoti 1920 m. prieš lenkus, klausta užgrobusius Vilnių, gal šįandien T. S-gos autoritetas sankcijų atžvilgiu būtų visai kitas. Lietuvus ir Pabaltijo valstybių vardu p. Klimas pareiškė pritarimą T. S-gos Italijai taikomos sankcijoms.

Netikėta žinia apie išskridimą. Laukimas.

Paskutiniu metu Feliks Vaitkus ketinimas skristi per Atlanto vandenyną į Lietuvą buvo pradedamas net apmąstyti. Nors iš Amerikos ir ateldavo patikrinimų, kad Vaitkus nuo savo pasiryžimo neatsisakė, bet kadangi jau užėjo ruduo, o su juo ir sunkumai perskristi vandenyną, tai daug kas netikėjo, kad Vaitkus šiemet skris.

Tik staiga šeštadienį gaunama žinia, kad Vaitkus pavojingon kelionėn jau išskrido. Iš New Yorko jis išskrido 6 val. ryto (Lietuvos laiku 11 val.). Visas Kaunas, o visa Lietuva užsidedė laukimui. Lietuvos žinių agentūra «Elta» ir radiofonas pasiėmė budėti ir teikti per radio visas žinias, kurios pasisiekė gauti apie Vaitkaus skridimą. Tačiau radiofonui maža kas teko skelbti — apie skridimą jokių žinių vis nebuvo. Taip visą šeštadienį ir sekmadienį iki 1 val. po pietų jokių tikrų žinių apie Vaitkų nebuvo. Buvo tik tiek ži-

nama, kad skridimui oro sąlygos vandenynė nepaprastai sunkios. Tačiau ne laimė nieks nenorėjo tikėti. Kauno gyventojai ir atvykę parodon svečiai miestomis traukė į aerodromą sutikti Vaitkaus, nes jis turėjo atskristi apie 2-4 val. po pietų.

Ir štai tuojuo po 2 valandos gaunama telegrama, kad Vaitkus nukrito Airijoje netoli Ballinroho. Lėktuvas aplaužytas, bet lakūnas liko sveikas.

Laukiančiųjų mažą nusivylimą atpildė tai, kad Vaitkus vis dėlto perskrido vandenyną, kad jis išliko sveikas ir kad jis, pasitaikęs lėktuvą, vis dėlto į Lietuvą atskris. Greitai buvo gauta ir paties Vaitkaus tokia telegrama:

«Gailiosiai sugadinti Tamstos upa šiandieną, bet turėjau nutūpti Ballinroho Airijoje ir sulaužiau Lituanica II. Aš buvau tiek laimingas, kad nebuvau sužeistas. Fel. Vaitkus».

DAR TEIS ISPANIJOS REVOLIUCIONIERIUS

Iš Madrido pranešama, kad vidaus reikalų ministerija prašys kariuomenės tribunolo nubauti 13 Ispanijos revoliucionierių, iš kurių reikalauja nubauti mirtimi ir kitus kalėjimu iki gyvos galvos.

ČIGONAI UŽPUOLĖ IR APIPLĖŠĖ FAZENDĄ

Iš Bello Horizonte pranešama, kad vienoje vietoje apie 100 ginkluotų čigonų užpuolė ir apiplėšė fazendą. Čigonai pagrobė daug vertingų daiktų. Per susišaudymą sužeisti du žmonės ir dvi moterys.

GUBERNATORIUS LANKĖ PROVINCIJOS MIESTELIUS

São Paulo estado Gubernatorius p. Ar-

mando Salles de Oliveira šiomis dienomis lankė didesnius provincijos miestelius, kur buvo gražiai ir iškilmingai sutiktas. Įvairiose vietose jis pasakė keletą reikšmingų kalbų.

ATIDANYTA PARODA

Šiomis dienomis Rio de Janeiro mieste atidaryta didžiulė industrijos paroda, kuri labai turtinga eksponatais iš visų Brazilijos estadų.

PINIGU KURSAS

Spalio 17 d. d. pinigių kursas S. Paulo buvo: Amerikos doleris — 17\$570, anglų svaras — 86\$300, prancūzų frankas — 1\$162, vokiečių markė — 7\$090, italų lira — 1\$434, Argentinos pezas — 4\$800, Urugvajaus pezas — 7\$600.

REIKALAUJA MIRTIES BAUSMĖS

Iš Ispanijos pranešama, kad valstybės gynėjas reikalauja mirties bausmės Teneriffe gubernatoriaus nužudytojui Manuel Peres. Taip prašo priteisti gubernatoriaus šeimai 200.000 pezetų.

AUDROS KORDILJERU KALNUOSE

Iš Buenos Aires pranešama, kad Čylės — Argentinos pasieny — Kordiljerų kalnuose, siaučia didelės audros, kurios padarė daug nuostolių.

ANGLIJOS FAŠISTAI SUSIRĖMĖ SU KOMUNISTAIS

Reading mieste įvyko didelis fašistų susirinkimas, į kurį atsilankė nemažai ir komunistų. Susirinkimui pasibaigus tarp abiejų grupių įvyko smarkus konfliktas, per kurį sužeista daug žmonių. Policija konfliktą likvidavo.

URUGVAJUS PIRKS KARO LĖKTUVUS

Urugvajaus seimas patvirtino vyriausybės pasiūlymą įsigyti daugiau karos lėktuvų. Tam tikslui paskirta 1 milijonas Urugvajaus pezų.

MILREISAS LAIKOSI TVIRČIAU

Vietos laikraščiai, pasiremdami Londono biržos žiniomis, pažymi, kad paskutiniu laiku milreisas laikosi tvirčiau ir stambesniu sviravimų esą ne matyti. Kiti laikraščiai pažymi, kad milreiso kursas turįs tendencijos kilti.

— Anglų spauda ir kai kurie politikai tvirtina, kad šiuo metu Europos diplomatijos krizis pasiekė kulminacinį punktą. Ta faktą aiškiai vaizduojas Italijos—Abisinijos konfliktas.

— Vokiečių ministeris Frick Sarre pasakė kalbą, kurioje smarkiai puolė Tautų Sąjungą, nurodydamas į jos vedamą politiką tarpvalstybiniam ginčams spręsti. Vokiečių ministeris pažymėjo, kad Tautų Sąjunga provokuojanti pasaulinį karą.

— Iš Maskvos pranešama, kad Mandžurijoje, kai kuriose vietose smarkiai drebėjo žemė. Žemės drebėjimas padarė milžiniškų nuostolių. Žuvo daug žmonių.

— Ant Mandžurijos — Sovietų Rusijos sienos įvyko pasienių sargybių susišaudymas, per kurį užmušta 11 Mandžurijos sargybių. Kiek užmuštų iš Sovietų pusės tikslų žinių nėra. Dėl šio įvykio buvo laukta aštraus Sovietų Rusijos — Mandžurijos konflikto.

Pranešimai

Pranešame visuomenės žiniai, kad «Lietuvio» Redakcija ir Administracija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p. Visais reikalais prašoma kreiptis tik nurodytomis valandomis.

REDAKCIJA

LIET. S-GOS BRAZILIJOSI KNYGYNAS

atidarytas kasdien nuo 1 iki 3 val. p. p. Penktadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Knygos skaitymui išduodamos sena tvarka. Knygynas tvarkomas ir greit bus išduodamos skaitymui naujai gautos knygos iš Lietuvos.

Knygyno Vedėjas.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

S. Paulo profesorų ekskursija į Rio de Janeiro.

Iš S. Paulo į Rio de Janeiro išvyko keletas profesorų, kurie Rio de Janeiro mieste apžiūrės žymesnius mokslo ir kultūros įstaigas.

Hygienos konferencija.

Rio de Janeiro mieste įvyko Pan-Amerikos Hygienos Konferencija. Priėmė keletą svarbių nutarimų. Spalio 17 d. Konferencijos dalyviai atvyko į S. Paulo kur apžiūrėjo didesnius ligonines ir sanitarijos įstaigas.

Italai boikotuoja Anglų prekes.

Iš Porto Alegre pranešama, kad Italų kolonija nusistačiusi nepirkti jokių prekių, kurios yra iš Anglijos. Boikotą Italai nori sukelti visam Rio Grande do Sul estade. Italai nedraugiškai nusistatę prieš anglus dėl to, kad pastarieji daro spaudimą Italijai įsijungiant su Abisinija.

Liū'ys Rio Grande do Sul Estade.

Paskutnėmis dienomis kai kuriose Rio Grande do Sul estado vietose labai smarkiai lijo. Liūties vietomis sugadino geležinkelio linijas ir šiaip padarė nemažai nuostolių.

Italų savanoriai vyksta į karą.

«Oceania» laivų į Italijos — Abisinijos karą išvažiavo 264 italų savanoriai. Italų savanorių vyksta iš Argentinos Urugvajaus ir Brazilijos. Rio de Janeiro italų savanoriai lankėsi pas Italijos ambasadorių, kuris jiems palinkėjo laimingos kolionės.

Redakcijos atsakymas.

J. Gudaičiui. T. negautus numerius išsiuntėm. Knyga «Sparnuoti Lietuviai» kalnuoja pusantrą dolerio, arba 27 milreisiai.

K. K-jui. Korespondencija labai paveluota. Nedėsimė.

P. Daunorui. Prašomus laikraščio numerius išsiuntėm.

J. Sausanavičiui. Pinigus už prenumeratą gavom. Labai ačiū.

Pranešimai

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

A. Apintui, J. Auguliu, B. Baubiniui, T. Davolytei, J. Dulskiu, A. Daučinskui, S. Čiurkiui, K. Lipui, J. Niedzielskai, A. Pleckaitytei, K. Šimkevičiui, S. Stasiulaičiui, A. Samoilui.

PASTABA: Laiškų ūmėjai neturinti išsipirkti pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Skaityk ir Platink

„LIETUVI“